

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပညာရှင်များ ကော်မရှင် ၊ ၂၅ရက် ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၈ခုနှစ်

‘အကြမ်းဖက်သမား’အမည်စာရင်းအားထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းသည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအခြေခံ သဘောတရားများကို အံ့တု နေပြီး အသက်အန္တရာယ်ကျရောက်စေသည်။

နိုင်ငံပိုင်မီဒီယာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်၌ “ARSA အကြမ်းဖက် အဖွဲ့ဝင်များ” ဟူသည့် ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အမည်စာရင်းများနှင့် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ်ပေါင်း ၁၄၀၀ ကျော်၏ ဓာတ်ပုံများကိုပူးတွဲဖော်ပြခြင်း သည် လူ့အခွင့်အရေးကိုကျူးလွန်ရာမြောက်စေပြီး၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၏ အဓိကအခြေခံသဘောတရားများကို ချိုးဖောက်နေပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများ မှ ၎င်းစာရင်းပါပုဂ္ဂိုလ်များအား မည်သို့ဖော်ထုတ်သည်၊ သို့မဟုတ် မည်သည့် အတွက်ကြောင့် ဖော်ထုတ်သည် ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့အား ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ထားခြင်းရှိမရှိ၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့အား တရားစွဲဆိုရန် သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုအရ မေးမြန်းရန် အလိုရှိမရှိ ကိုသော်လည်းကောင်း ရှင်းပြထားခြင်းမရှိပါ။ အမည်စာရင်းပါပုဂ္ဂိုလ်အချို့ သို့မဟုတ် အားလုံးတို့သည် တရားဝင်တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တစ်စုံတစ်ရာ၏ ပြင်ပမှ “စွပ်စွဲ” ခံနေရသည့်သွင်ပြင်ရှိနေပါသည်။

ဓာတ်ပုံများထဲရှိပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဖော်ပြပါအကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ကြောင်းမှတ်ယူရသည့် အခြေခံ သတင်းအချက်အလက်များကို အများပြည်သူ မရရှိနိုင်မှု ကို သော်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့၏ သတင်းအချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်ကြေညာသည့်ပုံစံကို သော်လည်းကောင်း ထောက်ရှုလျက် ဖော်ပြခဲ့သည့် စွပ်စွဲချက်များသည် တရားလက်လွတ်ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိကြောင်း ICJ မှ စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်ရပါသည်။

ရာဇဝတ်မှုမြောက်သည့်အပြုအမူအဖြစ်မှတ်ယူရေးအတွက် ယုံကြည်စိတ်ချရသည့် အခြေခံအချက် တစ်စုံတစ်ရာ ရှိနိုင်ဖွယ်ဖြစ်သည့်တိုင်အောင်၊ တာဝန်ရှိသူများ အနေဖြင့် တရားနည်းလမ်းအတိုင်းဆောင်ရွက် ခြင်း (due process)၊ မျှတသောတရားစီရင်ရေးနည်းလမ်းအားဖြင့် တရားမျှတစွာစီရင်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရား ရှိပြီးအမည်နာမ မဲ့ခေါ်စော်ကားခြင်း နှင့် အများပြည်သူရှေ့အရှက်ရစေခြင်းမျိုးမပြုသင့်ပါ။

တာဝန်ရှိသူများ အနေဖြင့် ထိုသို့သောဖော်ထုတ်ချက်များ ဖြန့်ဝေမှုကိုရပ်ဆိုင်းကာ၊ ယင်းထုတ်ပြန်ကြေညာချက်များ တွင် အမည်ဖော်ပြထားသူများနှင့် ထိုသူတို့၏မိသားစုများ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ် ဆောင်ရွက်ချက်များသေချာစွာချမှတ်ပေးသင့်ပါသည်။

စွပ်စွဲမှုပြုထားသည့် အကြမ်းဖက်ကျူးလွန်မှုများနှင့် လူ့အခွင့်ချိုးဖောက်မှုများအပါအဝင် ပြင်းထန်သောရာဇဝတ်မှု များအား နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ လျင်မြန်သော၊ အမှီအခိုကင်း လွတ်လပ်သော၊ သမာသမတ်ကျ သော၊ ထိရောက်သော၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

စွပ်စွဲမှုပြုထားသည့် အကြမ်းဖက်ကျူးလွန်မှုများအား အခြားရာဇဝတ်မှုများနည်းတူ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းနှင့် တရားစွဲဆိုမှု ပြုခြင်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေအပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာပြည်တွင်းဥပဒေများနှင့်အညီရှိသင့် ပြီး၊ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများကို ချိုးဖောက်မှုပြုခြင်းမရှိသင့်ပါ။

အကယ်၍ အမည်စာရင်းပါ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များသည် ထိန်းသိမ်း ချုပ်နှောင်ခြင်းခံထားရပါက ထိုသူတို့အား တရားသူကြီးရှေ့မှောက်သို့ ချက်ခြင်းခေါ်ဆောင်ကာ ရဲအရေးပိုင်သောအမှုဖြင့် တရားစွဲဆိုမှုပြုခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်လွှတ်ပေးခြင်း ပြုရပါမည်။ စွပ်စွဲခံရသူများအား ဥပဒေရေးရာအကာကွယ်များပေးရမည်ဖြစ်ပြီး၊ စနစ်တကျ တရားစွဲဆိုမှု ပြုထားခြင်းဖြစ်က တရားမျှတသောတရားခွင့်အားဖြင့် တရားစီရင်မှုသို့ တင်သွင်းခေါ်ဆောင်ရပါမည်။

စီရင်ချက်မချမှတ်ချင်း အပြစ်ကင်းစင်သူအဖြစ်မှတ်ယူခြင်းကို တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် လေးစားလိုက်နာပြီး ၎င်းအား သေချာမှုရှိ စေရမည့်တာဝန်တစ်ရပ်ရှိပါသည်။ အသရေဖျက်သည့်သဘောသဘာဝရှိသည့် ထုတ်ဖော်ကြေညာမှုများ သည် စွပ်စွဲ ခံရသူများအား ပြစ်မှုထင်ရှားသည် ဟု အတည်ပြုခြင်း သို့ မဟုတ် ထိုသို့သော အဓိပ္ပါယ် ရောက်စေသဖြင့် မျှတသော တရားစီရင်မှု ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုကို ဖြစ်စေပြီး လွတ်လပ်သည့် တရားစီရင်ရေးနှင့် အာဏာခွဲဝေ ပိုင်းခြားကျင့်သုံးခြင်းဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများကို လည်း ချိုးဖောက်ရာ ရောက်ပါသည်။ ဤအချက်များအားလုံးကို ပြည်တွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာဥပဒေ တို့တွင် အသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် အသရေဖျက်သည့်သဘောသဘာဝရှိသော ထုတ်ဖော်ကြေညာမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရပါမည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပညာရှင်များ ကော်မရှင် ၊ ၂၅ရက် ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၈ခုနှစ်

အထူးသဖြင့် ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းဒေသတွင် ကြုံနေရသည့် အရှိန်မြှင့်မားသော တင်းမာမှုများကို ထောက်ရှုလျက် ၎င်းအမည်စာရင်းတွင်ပါဝင်နေကြသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ထိုသူတို့၏မိသားစုများသည် ဥပဒေပြင်ပ လက်တုန့်ပြန်ခြင်းများဆိုင်ရာ အန္တရာယ်အောက်သို့ ကျရောက်နေပြီး၊ ဤအချက်သည် ထိုသူတို့၏ လူပုဂ္ဂိုလ်လုံခြုံရေးဆိုင်ရာအခွင့်အရေးကို ချိုးဖောက်လျက်ရှိပါသည်။

ထပ်မံဖြည့်စွက်ရသော် အသရေဖျက်သည့်အလားအလာရှိသည့်ဓာတ်ပုံများကို အစိုးရမှထုတ်ပြန်ပေးခြင်းသည် ထိုသူတို့၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလွတ်လပ်ခွင့် (right to privacy) ကို ချိုးဖောက်နေပါသည်။ ၎င်းသည် ဒုက္ခသည်များ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံစွာ ပြန်လာနိုင်ရေးကို ပံ့ပိုးပေးမည့် အစိုးရထုတ်ပြန်ထားသည့် ကတိကဝတ်များကိုလည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် မှေးမှိန်စေကာ၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူထုအသိုင်းအဝိုင်းအားလုံးတို့မှ လူပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လုံခြုံရေးနှင့် သိက္ခာ တို့ကို အကာအကွယ်ပေးရမည့် အစိုးရ၏တာဝန်ကိုလည်း မှေးမှိန်စေပါသည်။

နောက်ခံအကြောင်း

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၇ မှ ၂၃ ထိမြန်မာ အစိုးရ တာဝန်ရှိသူများမှ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူများပေါင်း ၁၄၀၀ ကျော်တို့၏ အမည်စာရင်း၊ ဓာတ်ပုံနှင့် သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပြီး၊ ယင်းထုတ်ပြန် ကြေညာချက်များတွင် ထိုသူတို့အား ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ အကြမ်းဖက်မှုနှင့်ဆက်စပ်သည့် လုပ်ရပ်များတွင် ပါဝင်နေခြင်း သို့မဟုတ် မတရားအသင်း ဆက်သွယ်မှုပြုခြင်းအဖြစ် အကျဉ်းချုံးစွဲစွဲမှုပြုထားပါသည်။

ယင်းအမည်စာရင်းတွင် ဓာတ်ပုံများပါဝင်ပြီး၊ ပုံ၏ခေါင်းစည်းများအောက်တွင် သတင်းအချက်အလက်များဖြစ်သည့် အမည်၊ အသက်၊ ကျေးရွာ၊ စွပ်စွဲမှု ပြုထားသည့်ဥပဒေချိုးဖောက်မှုနှင့် မည်သူမည်ဝါဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြသည့် အချက်အလက်များနှင့် အခြားသောသတင်းအချက်အလက်များပါဝင်လေသည်။ ထိုလူပုဂ္ဂိုလ်အများစုအား “အကြမ်းဖက်သမား” အဖြစ် ဖော်ထုတ်ထားပြီး၊ အခြားသောသူများကိုမူ “အကြမ်းဖက်သမားများ၏မိသားစုဝင်” သို့မဟုတ် “အကြမ်းဖက်အုပ်စုများ ကိုထောက်ခံသူများ” အဖြစ်ဖော်ပြထားပါသည်။

ထိုအမည်စာရင်းများအား ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ မြန်မာဘာသာဖြင့်ထုတ်ဝေသည့် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတွင် အချပ်ပုံအဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ထုတ်ဝေသည့် Global New Light of Myanmar သတင်းစာတွင်သော်လည်းကောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ကောက်နုတ်ချက်များအား နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးမှသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားရေးရာဝန်ကြီးဌာနမှသော်လည်းကောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာထားပြီး၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်တွင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်အာဏာပိုင်များအား “စွပ်စွဲခံရသူ” များကို ပြန်လည်အပ်နှင်းပေးရန် တောင်းဆိုမှုပြုခဲ့ပါသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက်များချမှတ်စဉ်အတွင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲအချိန်များတွင် တာဝန်ရှိသူများသည် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခံရသူများ၏အခွင့်အရေးအား ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဥပဒေ၊ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ လေးစားလိုက်နာမှုပြုရန် စနစ်တကျဖြင့် ပျက်ကွက်ခဲ့ကြလေသည်။

တာဝန်ရှိသူများ သည် ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာနှင့် ရခိုင်ဒေသခံပြည်သူတို့နှစ်ရပ်လုံးအပေါ် ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်သည် ဟု ယူဆရသည့် တပ်မတော်သား များနှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များပါဝင်သည့် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များအား တာဝန်ခံမှုပေးရန်အတွက်လည်း ပျက်ကွက်လျက်ရှိပါသည်။

၂၀၁၇ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၅ရက်နေ့တွင် မြန်မာ့တပ်မတော်မှ ဦးစီးကွပ်ကဲသည့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက်များ၏ရလဒ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၌နေထိုင်သူပေါင်း ၅၅၀၀၀ကျော်တို့သည် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ကြရာအများစုမှာ ရိုဟင်ဂျာမွတ်စလင်များဖြစ်ပါသည်။ ပြီးနောက် အာရကန် ကယ်တင်ရေးတပ်(ARSA)မှ ရဲစခန်းများကို တိုက်ခိုက်မှုများပြုခဲ့သည်။အစိုးရ၏ တန်ပြန်အကြမ်းဖက်မှုနှိမ်နင်းရေးဗဟို ကော်မတီမှ ARSA အား “အကြမ်းဖက်အဖွဲ့” တစ်ခုအဖြစ် ကြေညာခဲ့ပြီး၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ် အကြမ်းဖက်မှုကာကွယ် ရေးဥပဒေအရ ၎င်းအား ထောက်ခံသူများသည် အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် တာဝန်ယူ ရမည် ဟု ပြောဆိုထားသည်။